בסוד שיח

שאול שין

רגשי נחיתות מיותרים

שרי המפ"ל והמנכ"לים המכהנים במשרדי הממשלה נתונים לעתים תחת שבט הביקורת, על שאינם מאיישים משרות שמותנית במועד כיפה סרוגה. שרי המפ"ל והמנכ"לים אינם נרתעים מלשלב במשרדים חובשי כיפות סרוגות ככל שהדבר ניתן. כפף לכך שהמועמד הוא ראוי ועומד בקריטריונים של ההזדמנה המוצעת. לא תמיד היתה המועמדות ראוי, והוא עדיפה לכך שיחבה במשרה שהתפנתה ופקידו של מוטי שקלר (טלרזידה וינובית) הוא רק דוגמא אחת, שרצון טוב אינו מספיק, כאשר ישנם גורמים לא מעטים החוברים להכשיל שילובם של דתיים בשורות המדינה ובחברת הציבוריות שלממשלה כתן.

בעיית הבעיות היא, כאשר השר מציב בעמדות משתה חובש כיפה סרוגה ובידו ההחלטה אם לקדם ולשלב מועמדים מבני מינו. בשתי צמתים חשובים מכהנים ביום דתיים שבידם לשלב בעבודה מספר רב (!) של בעלי נתונים טובים, וחבשי כיפה סרוגה, אלא שהללו מוכים ברגשי נחיתות שסיבתם בלתי ברורה. האחר מבקש להבטיח את עתידו כאשר יתולו חילופין בשלטון ואילו האחר חרשש מה יגידו, "כל כך הרבה כיפות"? מדוע אין דתיים כל פסול באשר בסיירת גולני, חמישים אחוז ממנה חובשים כיפת סרוגות? האם הכיפה היא נבות מסויימת, האם יש להתביית בה יכולה העתונות לכתוב ככל העולה על רוחה, כל עוד המועסק הדתי עומד בדרישות המשרה, ויהיה זה "קצונאל" להעדיף אחר על פניו, רק בגלל שהוא המועמד האחר, אינו חובש כיפה.

שרי המפ"ל והמנכ"לים אינם יכולים לכבס את הבכיסה הבעייתית בריש גלי ולחשוף כי לא תמיד הבכיסה מתמקדים אצל מה שנוהג לכנות "השמאלנים".

באחרונה החל משרד התחבורה להיערך לקראת כניסתה של חברה נוספת לתובלה אווירית לצורה של אל-על. המטרה הנגרת התחרות בין החברות, שתביא להוזלת תעריפים. חברת "ארקיע" בשותפות עם איש העסקים, מוטי זיסר מחכרים כמי שמחכונים להתמודד על שוק המטענים האווירים. אל-על מפעילה "לובי" כבד ביותר נגד הבונה לפתוח את השוק הזה לתחרות. וכבר נשמעים הקולות בתוך המפ"ל, "למה להדגיז את אל-על בגלל מוטי זיסרי"

יש משהו תלוי בגישה הזאת. זיסר הקיף כבר את כל העולם בעסקיו הן במערב והן במזרח הוא משקיע רצוי ומכובד. מדוע רק כאן, בגלל הייחו חובש כיפה, עולות שאלות תמוהות המצביעות על נמיכות רוחה מה פסול בתחרות ומה פסול בחובש כיפה סרוגה שהגיע בעשר אצבעותיו ובמה חשורה חברת "ארקיע"?

רשימה של זריבי לעיריית חיפה?

השופט עודד גרשון מבית המשפט המחוזי בחיפה, ביטל את החלטת בית הדין העליון של המפ"ל, בראשות עו"ד שמואל אלטלף, שהורה לנציג המפ"ל בעיריית חיפה, ינון זריבי להתפטר לטובת נציג "אגודת-ישראל".

זריבי שביקש סעד מבית המשפט המחוזי, טען על הליך פגום בדיוני בית הדין של המפ"ל וגם העלה טענות ענייניות נגד החלטת בין הדין שעליו להתפטר.

בית המשפט המחוזי בחיפה קבע: "נחה דעתי, כי בהליך שהתקיים בפני בית הדין נפלו פגמים בכדי משקל המחייבים את התערבותו של בית-משפט זה".

הנתבעים חוייבו לשלם לזריבי הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של 5,000 ש"ח בתוספת מע"מ בתוך ובתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום פסה"ד ועד לתשלום בלא בפועל.

פסק דינו של השופט גרשון הוא תקדימי. שכן, הוא קובע, כי בתי-דין של מפלגות חייבים לפעול לפי הכללים של סדריבונאלים משפטיים ומחוייבים בכל עניני הפרוצדורה המשפטית. זאת, בשונה ממוסכמות אנגליות) ספסיוארס שפירא ורעייתו שלי הכניסו את בנם בבריתו של אאע"ה.

אז מה דורך מרוזי למשפחת שפירא חמש בנות וזהו הבן הראשון שהיא חובקת. וכבר היו דברים מעולם, שנולדו בנים אחרי שש, שבע בנות! תשאלו את שר האוצר שלנו, פרופ' יעקב נאמן.

סיבת ההתרגשות המיוחדת נעוצה במופת ("מרופעס") של הולדת הבן. לפני תשעה חודשים ביקרה שלי שפירא בפולין במסגרת קבוצתית. ראש הקבוצה, טוביה שורץ (הרצליה) הוציל את הקבוצה. בין היתר, לקברי צדיקים. בבית העלמין הישן בורשה, התעכבה הקבוצה ליד קברו של רבי יואל מהול קופל, שהיה במשך 60 שנה מוהל ידוע בורשה וסביבתה. למצבתו מתיבר כסא של אליהו הנביא וזקני פולין החסידים אומרים, כי כל הישוב על הכסא הזה נפקד בבן זכר. בעלה של שלי, ספסיוארס, תלמיד של הגר"ד סולוביצ'יק זצ"ל, הוא אבי אבות המתנגדים לכל "שטיק" חסידי. בכל אופן, במקרה מהול קופל, שהיה במשך 60 שנה מוהל ידוע בורשה וסביבתה. למצבתו מתיבר כסא של אליהו הנביא וזקני פולין החסידים אומרים, כי כל הישוב על הכסא הזה נפקד בבן זכר. בעלה של שלי, ספסיוארס, תלמיד של הגר"ד סולוביצ'יק זצ"ל, הוא אבי אבות המתנגדים לכל "שטיק" חסידי. בכל אופן, במקרה הנוכחי, עם חמש בנות בבית, אמר ספסיוארס: אם אשתי תלד בן בעקבות הביקור בפולין, אתגור "גרטל" ואחבוש "שטריימל".

אשתו התישבה על הכסא של אליהו וכל הנוכחים במקום ביירכו אותה שתזכה להפיקר כקודב בבן זכר.

והנה רבי יואל המוהל פרע את הבטחת הזקנים ושלי ילדה בן זכר. לשבתו של ספסיוארס ייאמר שהוא עמד בהבטחתו. הוא תגר ב"ברית" "גרטל" וחבש כובע ("שטריימל" לא היה) והכל נתנו איך "הליטבק" הזה "נפל" ונאלץ לקיים הבטחתו.

השמחה לאידו לא היתה פחותה מהשמחה על הולדת הבן.

ב"צביה" הרצליה מתייחסים ברצינות רבה לסגולת התפילה ליד "ציונו" של רבי אלימלך מליז'נסק. כמה מן המורות הוותיקות נישאו, זמן קצר לאחר שהיו בפולין ואמרו כמה פרקי תהילים ב"אוהל" בליז'נסק.

סטיואוט שפירא חגר "גרטל"

שמחה גדולה היתה ביום ראשון השבוע בקהילת "לכו נרננה" בראנגה. (בראש הקהילה עומד הרב אביחי קצין וחלק נכבד מחבריה הם יוצאי ארצות דוברות אנגלית) ספסיוארס שפירא ורעייתו שלי הכניסו את בנם בבריתו של אאע"ה.

אז מה דורך מרוזי למשפחת שפירא חמש בנות וזהו הבן הראשון שהיא חובקת. וכבר היו דברים מעולם, שנולדו בנים אחרי שש, שבע בנות! תשאלו את שר האוצר שלנו, פרופ' יעקב נאמן.

סיבת ההתרגשות המיוחדת נעוצה במופת ("מרופעס") של הולדת הבן. לפני תשעה חודשים ביקרה שלי שפירא בפולין במסגרת קבוצתית. ראש הקבוצה, טוביה שורץ (הרצליה) הוציל את הקבוצה. בין היתר, לקברי צדיקים. בבית העלמין הישן בורשה, התעכבה הקבוצה ליד קברו של רבי יואל מהול קופל, שהיה במשך 60 שנה מוהל ידוע בורשה וסביבתה. למצבתו מתיבר כסא של אליהו הנביא וזקני פולין החסידים אומרים, כי כל הישוב על הכסא הזה נפקד בבן זכר. בעלה של שלי, ספסיוארס, תלמיד של הגר"ד סולוביצ'יק זצ"ל, הוא אבי אבות המתנגדים לכל "שטיק" חסידי. בכל אופן, במקרה הנוכחי, עם חמש בנות בבית, אמר ספסיוארס: אם אשתי תלד בן בעקבות הביקור בפולין, אתגור "גרטל" ואחבוש "שטריימל".

אשתו התישבה על הכסא של אליהו וכל הנוכחים במקום ביירכו אותה שתזכה להפיקר כקודב בבן זכר.

והנה רבי יואל המוהל פרע את הבטחת הזקנים ושלי ילדה בן זכר. לשבתו של ספסיוארס ייאמר שהוא עמד בהבטחתו. הוא תגר ב"ברית" "גרטל" וחבש כובע ("שטריימל" לא היה) והכל נתנו איך "הליטבק" הזה "נפל" ונאלץ לקיים הבטחתו.

השמחה לאידו לא היתה פחותה מהשמחה על הולדת הבן.

ב"צביה" הרצליה מתייחסים ברצינות רבה לסגולת התפילה ליד "ציונו" של רבי אלימלך מליז'נסק. כמה מן המורות הוותיקות נישאו, זמן קצר לאחר שהיו בפולין ואמרו כמה פרקי תהילים ב"אוהל" בליז'נסק.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

פני הקודש

לילדים יש בדרך כלל את האינטואיציה להבחין בבני-אדם שליבם טהור ופיו מרוע. המרוע המיוחד הזה, כיוון אותם לדלת אמותיו של הרב אליהו שלמה זלמן רענן הי"ד, שדרמה גבל קיפר את חייו לפני שבוע בתל-רומידה.

מה שחשו כלפיו הילדים הסגירו הפנים. הרב רענן לא צריך היה לספר על עצמו ולפרט את סדר יומו התדירי ביובל האחרון, כדי שתדע, שלפניך עומד אדם מנקיי הדעת בירושלים, ושאתה יכול לתת בו את כל האמון שבעולם. עיניו וכל קלסתר פניו שיקפו נאמנה את תוכו.

חותנו ז"ל, שהיה מתלמידיו של ר' יהודה ממיר ("המשגיח ממיר"), סיפר פעם בחוג מצומצם: כאשר ראיתי אותו בפעם הראשונה ראיתי לפני מלאך ה' צבאות.

"אני מכיר אותו למעלה מעשרים שנה" – אמר לנו ראש ישיבת "שבי-חברון", הרב משה בלייכר – "ואם הייתי נדרה לסכם לעצמי את אישיותו במספר מלים, הייתי אומר: אדם טוב, טוב ממש, במובן הפשוט ביותר של המלה. איש תמים במשמעות החיובית של ההגדרה הזאת". הרב צבי יהודה זצ"ל אמר עליו: "הוא גאון בתמימות" והיה מכנה אותו: "שלמה שלנו".

הנוף מלשון הרע ורכילות, ושיחות בטענון של "מה קורה", "מה נשמע" המתיימו אותו מזה מאד, שכן לא היה מגלגל בלשונו, כדי לקיים שיחה. ראש ישיבת "מרכז הרב" אע"ה שפירא שליט"א אמר בהספידו אותו: אני מכיר אותו, זה חמישים שנה ולא שמעתי ממנו מלה אחת של רכילות.

עניו אמיתי, שמעולם לא חשף את ידיעותיו הרבה במקורות התורה, למרות שהוא ידע את ה"שולחן ערוך" – וה"בית יוסף" ישר והפוך ומי שביקש לאתר עניין כלשהו בש"ס, ידע שימצא אצל הרב רענן את התשובה. כאשר דנו באיזו קושיא או ביאור סוגיא, היה שואל: נו, מה אתם אומרים, כביכול אינו יודע, ומוסיף: אולי זהו הפירוש וככה התכוונה הגמרא, וידעת שכאשר הוא אומר "אולי" זהו הפתרון, זוהי אמיתה של תורה.

הקפיד על זמני תפילה והיה מצוי בשניות של הזריחה השקיעה וכיו"ב וכל הנהגותיו על פי ההלכה, אבל בלי עשייה מופגנת. הכל בצניעות וללא יישות. בכל שנה הקפיד ללכת בתאריך מסויים לשכונת שמואל הנביא ולברך "ברוך שעשה לי כם במקום הזה". מה היה הנס, לא הצלחנו לברר. לא החסיר שום ניחום אבלים אפילו אצל מכר רחוק ונענה לכל "הזדעה" על ברית מילה, גם אם היה לו קשר קלוש עם בעל השמחה.

16 שנה למד חברותא עם ר' ברוך כהנא, "ומזה אתה יכול ללמוד איזה מזג נח היה לו ואיזו סבלנות היתה לו, שהרי 16 שנה אינה תקופה קצרה" – מעיר עליו ר' ברוך כהנא שביחיד עם הרב רענן הוציאו לאור מפתח פירושים לרמב"ם. (יצאו כבר שתי מהדורות.) ר' ברוך נרגש בתיאורו את היחס החם שהיה לו לאדם הפשוט, את הכבוד שנתן לכל אחד והוא מזכיר את עובדי הישיבה ב"מרכז הרב" כמי שראו בו כתובת שאפשר לשפוך בפניה את מצוקותיהם.

מספר ר' ברוך: אב"א לך דוגמא קטנה על מידת הישיר של הרב רענן. אחת לשבוע היה מגיע לישיבה רוכל שהיה מוכר שעונים אלקטרוניים. ביקשתי ממנו שיעשה לי טובה ויקנה לי שעון בכיקור הבא של הרוכל, משום שלא אהיה באותו יום או באותה שעה בישיבה ונתתי לו כסף עבור השעון. ואכן, הוא קנה לי את השעון, אך לא היה מוכן להחזיק ברשותו כסף שאינו שייך לו, העודף שקיבל מהרוכל, ולכן מיהר ליתיי, כדי "להשתחרר" מהעול הזה, מהכסף העודף. תוך כדי הלימוד היה מזכיר "ארצ'יסים" של אישים שונים, ירועים פחות וידועים יותר ומיד מוציא איזה ספר ואומר לי בוא ונלמד לזכרו, לעילוי נשמתו".

הרב רענן היה חבר פועלי אגודת ישראל ונמנע מחברות במפ"ל, משום שהיה נגד בחירת נשים כנציגות ציבור, (כעמדתו של הראי"ה קוק זצוק"ל) אך לא עשה מזה עניין ומחלוקת. כשהיו מזכירים לו את הדרישות שדרסו את סנו, הראי"ה קוק, קנאי ירושלים, סירב לעסוק בכך "לא צריך לדוש בעניינים הללו" – אמר, וכל מהותו היתה בריחה מן המחלוקות והמדנים. היה נעדר פחר וככל יום נראה צועד מתל-רומידה למערת המכפלה. אלא שכל זה לא עמד לו כאשר התחלט בבית דין של מעלה, כי היה קודנן עולה בידי בן ישמעאל. הוא נרצח באותו שבוע שבו התחלק סבו מצד אמו הראי"ה קוק, סבו מצד אביו, הרב יעקב, אליעזר רענן (כ"ח באב) ואחיו, אברהם יצחק. מיתת צדיקים מכפרת. ז"ע.

• • •

ונישאר בחברון. בג' אלול מלאה שנה לאסון חיילי השייטת בלבנון. כבר עברה שנה מאז. פשוט לא יאומן. בין הנופלים בגיבורים, אריה אברסון, תלמיד ישיבת "שבי חברון". בתור מיוחד. אוהב חיים וטבע, בעל לב-טוב ששעות התבודד ברעיית צאן אביו, והיתה אז השלוחה יורדת עליו, בחופשות התמקם בבית משפחתו שבנבה בהרי הגליל, והיה צופה משם על הערבים ונוף הגליל. עדין ואציל-נפש וכל זה משולב היה עם כח פיזי וסיבולת, שעשאוהו לחייל מצטיין. למר ברצינות בישיבה ותוך כדי האימונים, בשיוטים בים הפתוח, היה שם ברברי-תורה עם מפקדו, אף הוא תלמיד-אברך, בישיבת "שבי חברון".

עליו ועל חבריו, אומר הרב בלייכר, ניבא הראי"ה קוק זצוק"ל ב"אורות המלחמה". הוא ריכר על דור יבוא, שיהיה גם מלא גבורה וגם יקרין עדינות ואצילות. וכך כתב הרב: "עזיזים היו ברוחם ויכחרו בעומק התושר לבחור בטוב ולסור מן הרע. גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע. אותן הנשמות החזקות יתוזרות לחיות בנו כימי עולם (כבימי של דוד המלך ש.ש.).

וכתב האדמו"ר הריי"ץ זצוק"ל, חותנו של הרבי מלובביץ זי"ע, בלוח ה"יום יום", לוח אור זרוע לחסידי חב"ד, ביום ג' אלול: "המאמין בהשגחה פרטית יודע כי מה שצעדי גבר כוננו, אשר נפשה זו דריכה לברר ולתקן איזה בירור ותיקון במקום פלוני. ומצות בשניים, או גם משעת בריאת העולם – הנה הרבר שצריך להתברר או להתתקן מחכה לאותה הנשמה שתבוא לברר ולתקנו, וגם נשמה הלזו הנה מאז, נאצלה ונבראה, היא מחכה לזמן יריידתה לברר ולתקן את אשר הוטל עליה".

עורכת המוסף: נעמי גולן